

УДК 811.3:73'292.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.3/30.212354>**Ольга П'ЯТЕЦЬКА,***orcid.org/ 0000-0002-8620-7445*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри стилістики та мовної комунікації

Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Київ, Україна) *ovimavo@i.ua***УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНОГО КАРАНТИНУ:
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ**

У статті проаналізовано лексико-семантичні особливості українських законопроектів, ухвалених протягом березня – червня 2020 року в умовах національного карантину у зв'язку зі світовою пандемією COVID-19. Ця подія та її наслідки (а саме: економічна криза, самоізоляція, дистанційна форма комунікації) стали екстралінгвальними факторами впливу на мову українського законодавства, зокрема на його лексичну систему. У процесі дослідження було встановлено, що в українських законах актуалізувались за цей період такі лексико-тематичні групи: медична термінологія, назви санітарно-гігієнічних заходів, темпоральні та просторові поняття, кількісні поняття, дієслова із семантикою інтенсифікації дії, заборони, обмеження, слова із заперечною часткою не тощо. Активно почали вживатись ініомовні слова та неологізми, серед яких найчастотнішими стали назви інформаційних технологій, ліків, речовин, методів лікування тощо, котрі свідчать про нові реалії дійсності, які потребують номінації. Розгляд семантики законодавчої лексики в офіційно-діловій комунікації показав, що тут вона вживається як первинна нейтральна номінація, розрахована на раціональне сприйняття. Проте в масмедійному середовищі ця лексика набуває вторинної номінації, пов'язаної з переосмисленням значень і появою емоційно-оцінних смислових відтінків. Проаналізовано також дериваційний і комунікативно-прагматичний потенціал нових лексем, які ввійшли до текстів українських законопроектів і водночас набули поширення в масмедійній сфері з модифікованою семантикою, наприклад, «коронавірус», «карантин», «пандемія» та інші, утворивши низку неологізмів, що виникли внаслідок народної мовотворчості. У статті доведено думку про функціонування правознавчої лексики в різних стилях, динамізм лексичної системи мови та її безпосередній зв'язок із суспільно-політичними, економічними, культурними й іншими значущими подіями, які відбуваються у світі; вплив інтралінгвальних та екстралінгвальних чинників на трансформації в лексико-семантичній системі мови.

Ключові слова: українські законопроекти, світова пандемія COVID-19, національний карантин, лексико-семантична система, екстралінгвальні чинники, первинна та вторинна номінації, неологізми, масмедійна комунікація.

Olga PYATETSKA,*orcid.org/ 0000-0002-8620-7445*

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Stylistics and Linguistic Communication

Institute of Philology

of Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Kyiv, Ukraine) *ovimavo@i.ua***UKRAINIAN LEGISLATION IN THE CONDITIONS OF NATIONAL QUARANTINE:
LEXICO-SEMANTIC ANALYSIS**

The article deals with lexical and semantic features of Ukrainian legislative texts that have been passed during March-June 2020 in the conditions of national quarantine and global pandemic COVID-19. This event and its consequences such as economic crisis, self-isolation, remote form of communication have become extralingual factors influencing the language of Ukrainian legislation, in particular its lexical system. In the process of analysis it was found that in the laws enacted in recent months lexical and thematic groups were updated: medical terminology, names of sanitary and hygienic measures, temporal and spatial concepts, verbs quantitative concepts, verbs with the semantics of intensification of action, prohibitions, restrictions, words with negative particles etc. In addition, foreign words and neologisms began to be actively used, among which the most frequent were the names of information technologies, drugs, substances, methods of treatment, which indicates the new realities of life that need to be nominated. Consideration of the semantics of legislative vocabulary in official business communication has shown that here it is used as a primary neutral nomination, designed for rational perception. However in the mass media this vocabulary gets the secondary nomination connected with rethinking of values and emergence of emotionally-estimative semantic nuances. The derivational and communicative-pragmatic potential

of new words, which were included in the texts of Ukrainian bills and at the same time became widespread in the mass media with modified semantics, such as "coronavirus", "quarantine", "pandemic" and others, due to folk language creation. The article proves the idea of the functioning of legal vocabulary in different styles, the dynamism of the lexical system of language and its direct connection with socio-political, economic, cultural and other significant events taking place in the world and the influence of intralinguistic and extralinguistic factors on transformations in lexical-semantic system of language.

Key words: *Ukrainian bills, global pandemic COVID-19, national quarantine, lexical-semantic system, extralinguistic factors, primary and secondary nomination, neologisms, mass media communication.*

Постановка проблеми. Відомо, що лексико-семантична система будь-якої мови є надзвичайно динамічною й відображає суспільно-політичні, економічні, культурологічні та інші події навколишнього світу, які стають визначальними екстралінгвальними чинниками впливу на її формування, становлення та трансформацію. Ця мовна система є однією з найскладніших, що «<...> зумовлено багатовимірністю її структури, неоднорідністю складу, різноманітністю відношень і відкритістю для поповнення новими одиницями. Її своєрідність полягає і в тому, що вона <...> найбільшою мірою пов'язана з об'єктивною дійсністю» (Кобець, 2012: 248). Сьогодні в умовах визнання світової пандемії, запровадження соціальної ізоляції та карантинних обмежень відбулися значні зміни в усіх сферах функціонування держави, зокрема й нормативно-правовій. За останні кілька місяців в українському законодавстві з'явилась низка законопроектів, рішень щодо захисту прав громадян, регулювання правил і норм поведінки в цей складний період життя соціуму. Із лінгвістичного погляду в контексті впливу вищезгаданих позамовних факторів актуальним стає аналіз нових українських законодавчих текстів у лексико-семантичному аспекті, а саме: виокремлення доміантних лексико-тематичних груп; виявлення процесів неологізації; інтенсифікація запозичених слів; аббревіації; поява нових номенклатурних назв тощо. На окрему увагу заслуговує правознавча термінологія, яка виходить за межі офіційно-ділового стилю і вживається в масмедійній комунікації, зазнаючи вторинної номінації. Таке лінгвістичне дослідження стане вагомим внеском у вивчення української лексикології, юридичної фахової мови, функціональної стилістики.

Аналіз досліджень. Загалом дослідженням лексико-семантичного рівня мови та розробкою основних теоретичних понять і термінів, пов'язаних із ним, зокрема системності лексики, лексико-семантичного поля, лексико-семантичної групи, лексико-семантичного варіанта тощо займались такі видатні українські та зарубіжні вчені: О. Потєбня, В. Русанівський, О. Тараненко, С. Єрмоленко, О. Стишов, В. Виноградов, М. Покровський, К. Мейєр, Г. Остгоф,

Г. Шпербер та інші. Вивченню юридичної мови в лексико-семантичному аспекті, систематизації правознавчої термінології присвячували свої праці Н. Артикуца, Л. Шевченко, Д. Сизонов, Д. Дергач, А. Красницька, І. Онищук, І. Шутак, М. Муцініна. На функціонально-стильових рисах і жанрових ознаках мови права наголошували О. Піголкін, В. Власенко, А. Ушаков, Н. Калініна, Н. Присяжнюк, Д. Баранник. Розгляд тематичної групи назв суб'єктів соціального й культурного права та їхньої діяльності в когнітосфері законодавства став об'єктом наукових студій Н. Сушко, С. Бибик, С. Терещенко. Однак поглиблений і системний лексико-семантичний аналіз українських законодавчих текстів досі не здійснювався.

Мета статті – проаналізувати лексико-семантичні особливості сучасних українських законодавчих текстів, виокремити нові тематичні групи мовних одиниць, які актуалізувались в українському законодавстві під впливом таких екстралінгвальних чинників, як світова пандемія коронавірусу та її наслідки; продемонструвати комунікативно-прагматичний потенціал правознавчої лексики в масмедійному мовному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні зміни в мовній практиці всіх комунікативних сфер відбуваються досить стрімко. Цей процес не оминув і законодавчу галузь, мова якої має низку екстралінгвальних ознак: високу стандартизацію, точність, «<...> офіційний характер документів, адресність, повторюваність дій і ситуацій, що призводить до регулярності використання однакових мовних засобів <...>» (Пасічна, 2018: 185). За останні кілька місяців українське законодавство поповнилось постановами та доповненнями до законів, що зумовлено ситуацією в усьому світі і в нашій державі – пандемією коронавірусу. Це стало поштовхом до семантичної спеціалізації загальноновживаної лексики в контексті законодавчих документів, активного входження нового фонду лексики в українські законодавчі тексти та їхні назви, зокрема актуалізації медичної термінології, нових номенклатурних назв, аббревіатур, запозичених слів. Так, у правознавчих документах, ухвалених останнім часом, найбільш уживаними стали такі лексеми: *карантин, коронавірус,*

пандемія, протиепідемічні заходи, санітарно-гігієнічні правила, обсервація, самоізоляція, госпіталізація, антисептичні засоби, гостра респіраторна хвороба, COVID-19, SARS-COV-2 тощо, які поєднуються найчастіше з віддієслівними іменниками на -ення, -ання: *проведення, запобігання, поширення, обмеження, порушення, розповсюдження, здійснення, виконання, перепрофілювання, виникнення, забезпечення*. Наприклад, нова редакція документа, згідно з якою було внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України № 211 від 11.03.2020 р., має назву «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2». У тексті вищезазначеної постанови, а також у Постановах КМУ № 291 від 22.04.2020 р., МОЗ № 31 від 04.05.2020 р. «Про проведення громадського обговорення деяких вимог до протиепідемічних заходів під час послаблення карантину» можна виокремити лексико-тематичні групи, які сформувались у зв'язку з карантинними обмеженнями у країні:

– ЛТГ на позначення санітарно-гігієнічних понять і заходів: *«обробка рук антисептиками спиртовмісними з концентрацією активно діючої речовини понад <...>»; «засоби індивідуального захисту: респіратори, захисні маски, одноразові рукавички»; «поточне прибирання поверхонь <...>»; «вологе прибирання з використанням мийних засобів»; «регулярно мити руки рідким милом»; «прикривати рота та носа під час кашлю та чхання зігнутою рукою в лікті або одноразовою серветкою»;*

– ЛТГ на позначення темпоральних понять, які визначають часові межі, тривалість дії закону: *«тимчасово», «на період дії карантину», «до завершення карантину», «в період здійснення заходів щодо <...>», «на строк дії карантину», «з моменту встановлення карантину», «на період закінчення», «на час загрози поширення <...>», «протягом <...> днів», «вигулювання домашніх тварин двічі на день», «не більше ніж година на добу»*. У семантичному аспекті ці обставинні мовні одиниці не лише фіксують часові характеристики, але й мають особливе смислове навантаження в текстах законів.

о ЛТГ на позначення просторових понять: *«вдома», «у громадських місцях», «у парках», «зона карантину», «місця торгівлі», «на відстані <...> один від одного», «поза приміщенням»* тощо. У цій групі домінують лексеми *обсервація* та *самоізоляція*, які утворюють низку кліше: *«перебування на самоізоляції», «підлягати самоізоляції», «місце обсервації», «потреба само-*

ізоляції», «обов'язкова обсервація», «порушення самоізоляції».

о Спостерігається висока частотність слів із заперечною часткою *не*, яка утворює правознавчі терміни чи надає законодавчим документам модальних відтінків заборони, обмеження певних дій у період карантину у країні. Ця частка входить до складу іменників, прикметників, а також уживається з дієсловами: *«захист бізнесу від негативних наслідків у зв'язку з невикористанням економічного потенціалу»; «не застосовуються штрафні санкції за порушення податкового законодавства»; «не нараховується та не сплачується плата за землю в період із 1 березня до 30 квітня 2020 року»; «об'єкти нежитлової нерухомості, котрі перебувають у власності фізичних або юридичних осіб»; «недопущення поширення коронавірусної хвороби»; «не проводити громадські слухання на період дії карантину»* (Закон України № 3220 «Про внесення змін до Податкового кодексу <...>, 2020).

– Словосполуки, які набули фразеологічного характеру: *«замовлення на винос»; «адресна доставка»; «академічна автономність»; «санітарне та епідемічне благополуччя»; «майданчики просто неба»; «триматися дистанції»* тощо.

Другим важливим позамовним чинником впливу на лексико-семантичну систему законодавчих документів стала економічна криза та наслідки карантину: безробіття, обмеженість вільного пересування, високі ціни. Це зумовило Парламент України ухвалити антикризові закони для вдосконалення правових відносин у різних сферах суспільного життя. Так, аналіз законопроекту № 3275 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) від 29.03.2020 року показав високу частотність уживання термінології податкового, митного, господарського, трудового, кримінального кодексів, а також банківської справи та фондового ринку. Новомову українських законодавчих документів сформували у сфері Трудового кодексу лексеми: *«час»* – (*«змінний час», «фіксований час», «час простою», «гнучкий режим робочого часу»*); *«робота»* – (*«дистанційна робота», «надомна робота», «виконання роботи за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій»*); *«плата»* та утворені морфологічним способом похідні слова: *«сплата», «виплата», «доплата», «платник», «платіж», «зарплата»*. Деякі із цих лексем можуть утворювати тавтологічні сполуки: *«сплата податку за землю»,*

«для платників податків за землю». У Податковому кодексі з'явилися назви речовин, хімічні й технічні поняття: «*етиловий денатурований спирт*», «*дезінфікуючі засоби*», «*денатуруючі добавки*», «*антисептики*», «*обладнання акцизних складів витратомірами-лічильниками або рівномірами-лічильниками*». У Кодексі адміністративного судочинства України з'явилися мовні одиниці внаслідок вимушеної дистанційної форми комунікації, котра стала чи не єдиним способом отримання, передачі інформації. Наприклад: *відеоконференція* – «<...> *право учасників під час дії карантину брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду* <...>»; *дистанційне засідання* – «*порядок проведення дистанційного засідання*»; *електронний підпис* – «*підтвердження особи учасника справи здійснюється шляхом накладення електронного підпису; обмеження доступу* – «*обмеження доступу осіб, які не є учасниками судового процесу, в судовому засіданні під час карантину*».

Як відомо, «<...> жодна із природних мов не може обійтись власними ресурсами, тому для позначення нових понять, явищ, предметів вона запозичує лексичні засоби з інших мов, поєднуючи в собі органічно національні та іншомовні елементи» (Артикуца, 2004: 80). В українських законодавчих текстах також спостерігається поява іншомовних слів, які дають назви суб'єктам, пристроям, діям, процесам інформаційних технологій, речовинам тощо. Зокрема, в законах, котрі стосуються врегулювання освітніх питань, уживаються такі сполуки слів, як: «*скайп-конференція*», «*мобільні додатки*», «*онлайн-консультації*», «*безкоштовні освітні платформи*», «*веб-сайт*»; у Законі України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» – «*моніторинг процедури*»; «*модуль електронного аукціону*»; «*онлайн-сервіс*»; «*вебпортал*»; «*електронний каталог*»; у Постанові Кабінету Міністрів України № 211 від 11.03.2020 р. «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2» вживаються іншомовні слова, які стосуються медичної галузі: «<...> *сума коштів для надання медичної допомоги хворим, дезінфекційних засобів і антисептиків, медичних виробів для скринінгу хворих*»; «*локалізація та ліквідація коронавірусної хвороби*»; «*сертифікація лікарських засобів*»; «*адаптивний коронавірус*»; «*реагенти для лабораторних досліджень*»; «*ознаки респіраторних захворювань*»; «*ізопріловий спирт*»; «*диспенсер*

з антисептиком»; «*реімбурсація лікарських засобів*». У текстах законів щодо підтримки культури, туризму й бізнесу під час карантину – «<...> *провайдери програмної послуги*»; «*підтримка креативної індустрії*» тощо.

Деякі іншомовні сполуки слів подаються в законах із синонімічними українськими відповідниками, наприклад: «*форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили)*»; «*дистанційна робота (надомна робота)*»; «*нанесення відповідного тимчасового маркування (розмітки) з метою уникнення скупчення перед входом* <...>».

Розглядаючи семантику законодавчої лексики в офіційно-діловій комунікації, ми маємо справу з первинною нейтральною номінацією різних понять, розраховану на раціональне сприйняття. Щодо вживання цієї лексики в масмедійному мовному середовищі, то вона нерідко набуває вторинної номінації, пов'язаної з переосмисленням значень і появою емоційно-оцінних смислових відтінків. Дослідники виокремлюють такі функціональні номінативні оцінки термінологічної лексики: первинна номінація (притаманна термінам, які не змінюють у ЗМІ семантики, співвідносяться з дефініцією); нейтральна номінація (вживання терміна у функції первинної номінації у спеціальних текстах); вторинна номінація (передбачає трансформацію значень термінів і їхнє вживання в невластивому контексті (Сизонов, 2012: 96). Сьогодні до складу назв більшості ухвалених українських законів та внесених змін до них увійшла номенклатурна назва COVID-19, лексеми «коронавірус», «карантин», що в ЗМІ, особливо в соцмережах, викликало активний процес мовотворчості. Наведемо приклади із соцмережі «Інстаграм» і телевізійних новин каналу «Інтер»: *карантин* – «*карантинитись*» (*перебувати вдома на карантині*); «*карантікули*» (*тимчасові канікули, вимушена відпустка, самоізоляція*); *коронавірус* – «*коронадисидент*» (*особа, яка заперечує факт існування коронавірусу*); «*коронакриза*» (*економічна криза, зумовлена поширенням коронавірусу та впровадженням карантину у країні*); «*коронавірусний дрескод*» (*обов'язкове носіння захисних масок та рукавичок*); *COVID-19* – «*ковідіот*» (*людина, яка нехтує небезпекою зараження коронавірусом чи навпаки панічно боїться захворюти, скуповує надмірну кількість товарів*); «*ковідіворс*» (*англ. людина, що подала на розлучення через неможливість перебувати вдома на самоізоляції зі своїм чоловіком / своєю дружиною*). В українських законопроектах часто трапляються словосполучення *дистанційна форма*, лексема

самоізоляція, які в масмедійній комунікації утворили низку синонімів: «школа на дивані» (Інтер 2020); «домашній арешт»; «робота в режимі онлайн»; «робота з дому» тощо.

Висновки. Як бачимо, наявність актуального факту, його соціальна значущість, новизна інформації, глобалізаційні процеси стають важливими екстралінгвальними чинниками впливу на функціонування всієї мовної системи, а особливо лексичної. Сьогодні такими позамовними факторами стали поширення коронавірусу й уведення карантинних обмежень на території держави. Це знайшло своє відображення в мовній практиці українських зако-

нопроектів, ухвалених за останні кілька місяців, і зумовило актуалізацію в них лексико-тематичних груп слів на позначення понять медичної галузі, темпоральних, просторових понять, появу іншомовних лексем, неологізмів, номенклатурних назв, аббревіатур. Водночас на світову пандемію активно відреагувала й масмедійна сфера, в якій нерідко правознавча лексика зазнає вторинної номінації явищ, предметів, демонструючи значний комунікативно-прагматичний потенціал. Оскільки лексико-семантична система мови є надзвичайно динамічною та чутливою до будь-яких суспільних змін, її подальше наукове дослідження буде завжди перспективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артикуца Н. Мова права і юридична термінологія : навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладах. Київ : Стилос, 2004. 275 с.
2. Закон України № 3220 від 16.03.2020 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID-19». Київ, 2020.
3. Закон України № 3275 від 29.03.2020 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID-19». Київ, 2020.
4. Кобець Л. Поняття лексико-семантичної системи мови у працях вітчизняних і зарубіжних лінгвістів XVII–XXI ст. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. Київ, 2012. С. 248–256.
5. Пасічна О. Лінгвостилістичні особливості офіційно-ділових текстів. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2018. Вип. 17. С. 181–191.
6. Постанова КМУ № 291 від 22.04.2020 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України». Київ, 2020.
7. Постанова КМУ № 211 від 11.03.2020 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19». Київ, 2020.
8. Розпорядження МОЗ № 31 від 4.05.2020 «Про проведення громадського обговорення деяких вимог до протіепідемічних заходів при послабленні карантину». Київ, 2020.
9. Сизонов Д. Вторинна номінація термінів як комунікативний ресурс ЗМІ. *Наукові записки. Серія філологічна. Острозька академія*. 2012. Вип. 2. С. 93–98.

REFERENCES

1. Artykutsa N. Mova prava i yurydychna terminolohiya [Language of law and legal terminology]. Kyiv: Stylos, 2004. 275 p. [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrayiny № 3220 vid 16.03.2020 «Pro vnesennya zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrayiny ta inshykh zakoniv Ukrayiny shchodo pidtrymky platnykiv podatkov na period zdiysnennya zakhodiv, spryamovanykh na zapobihannya vynyknennyu i poshyrennyu koronavirusnoyi khvoroby COVID-19» [“On Amendments to the Tax Code of Ukraine and other laws of Ukraine to support taxpayers for the period of measures aimed at preventing the occurrence and spread of coronavirus COVID-19”]. Kyiv, 2020 [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrayiny № 3275 vid 29.03.2020 “Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv, spryamovanykh na zabezpechennya dodatkovykh sotsial’nykh ta ekonomichnykh harantiy u zv’yazku z poshyrennyam koronavirusnoyi khvoroby COVID-19» [“On Amendments to Certain Legislative Acts Aimed at Providing Additional Social and Economic Guarantees in Connection with the Spread of Coronavirus COVID-19”]. Kyiv, 2020. [in Ukrainian].
4. Kobets’ L.K. Ponyattya leksyko-semantichnoyi systemy movy u pratsyakh vitchyznyanykh i zarubizhnykh lnhvistiv XVII–XXI st. [The concept of lexical-semantic system of language in the works of domestic and foreign linguists of the XVII–XXI centuries]. Kyiv, 2012. P. 248–256 [in Ukrainian].
5. Pasichna O. Lnhvostylistychni osoblyvosti ofitsiyno-dilovykh tekstiv [Linguistic and stylistic features of official business texts]. *Philological studies. Scientific Bulletin of Kryvyi Rih State Pedagogical University*, 2018. Issue 17. Pp. 181–191 [in Ukrainian].
6. Postanova KМУ № 291 vid 22.04.2020 «Pro vnesennya zmin do deyakykh aktiv Kabinetu Ministriv Ukrayiny» [“On Amendments to Certain Acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine”]. Kyiv, 2020 [in Ukrainian].
7. Postanova KМУ № 211 vid 11.03.2020 «Pro zapobihannya poshyrennyu na terytoriyi Ukrayiny koronavirusu COVID-19» [“On prevention of the spread of COVID-19 coronavirus on the territory of Ukraine”]. Kyiv, 2020 [in Ukrainian].
8. Rozporyadzhennya MOZ №31 vid 4.05.2020 «Pro provedennya hromads’koho obhovorennya deyakykh vymoh do protyepidemichnykh zakhodiv pry poslablenni karantynu» [“On conducting a public discussion of some requirements for anti-epidemic measures to reduce quarantine”]. Kyiv, 2020 [in Ukrainian].
9. Syzonov D.YU. Vtorynna nominatsiya terminiv yak komunikatyvnyy resurs ZMI [Secondary nomination of terms as a communicative resource of mass media]. *Ostroh: Ostroh Academy National University Publishing House*, 2012, Issue 2, P. 93–98 [in Ukrainian].